

Maryja Matka Kościoła

Katecheza św. Jana Pawła II
(17.09.1997)

20-05-2024

Teksty na wspomnienie liturgiczne

1. Sobór Watykański II po ogłoszeniu Maryi „najznakomitszym członkiem Kościoła”, „typicznym wyrażeniem” i „wzorcem” Kościoła, stwierdza: „Kościół (...) katolicki, pouczony przez Ducha Świętego, darzy Ją synowskim uczuciem i czci jako matkę najmilszą” (Konstytucja

dogmatyczna o Kościele *Lumen gentium*, 53, dalej: KK).

Wprawdzie tekst soborowy nie przypisuje Dziewicy wyraźnie tytułu: „Matki Kościoła”, jednakże jednoznacznie wyraża jego treść, nawiązując do deklaracji papieża Benedykta XIV, ogłoszonej przed dwoma wiekami, w 1748 r. (*Bullarium romanum*, seria 2, t. 2, n. 61, s. 428).

Mój Czcigodny Poprzednik opisuje w tym dokumencie synowskie uczucia Kościoła, który rozpoznaje w Maryi swoją najukochańszą matkę i ogłasza Ją w sposób pośredni Matką Kościoła.

2. W przeszłości posługiwanie się takim tytułem zdarzało się raczej rzadko, obecnie jednak staje się coraz bardziej powszechne w wypowiedziach Magisterium Kościoła i w pobożności ludu chrześcijańskiego. Poprzednio wierzący przyzywali Maryję,

zwracając się do Niej najczęściej: „Matko Boża”, „Matko wierzących”, „Matko nasza”, podkreślając w ten sposób osobistą relację, jaka łączy Ją z każdym z Jej dzieci.

Następnie, dzięki zwróceniu większej uwagi na tajemnicę Kościoła i na jego związki z Maryją, zaczęto przyzywać Świętą Dziewicę jako „Matkę Kościoła”.

Wyrażenie to już przed Soborem Watykańskim II było obecne w nauczaniu papieża Leona XIII, który stwierdził, że Maryja była prawdziwie Matką Kościoła" (*Acta Leonis XIII*, 15, 302). Następnie tytuł ten był używany wiele razy w nauczaniu Jana XXIII i Pawła VI.

3. Tytuł „Matka Kościoła”, chociaż przypisany Maryi w późniejszym czasie, wyraża macierzyńską relację Dziewicy z Kościołem, o której mówią już pewne teksty Nowego Testamentu.

Maryja w chwili zwiastowania zostaje powołana, by wyrazić swoją zgodę na przyjście Królestwa mesjańskiego, które spełnić się miało w momencie narodzenia Kościoła.

W Kanie Galilejskiej Maryja, zabiegając u Syna o objawienie Jego mesjańskiej mocy, w sposób zasadniczy przyczynia się do wzrostu wiary w pierwszej wspólnotie uczniów i współdziała w ustanowieniu Królestwa Bożego, którego „założkiem” i „początkiem” jest *Kościół* (por. KK, 5).

Na Kalwarii Maryja, jednocząc się z ofiarą swego Syna, dołącza do dzieła zbawczego własny wkład macierzyński, który przyjmuje formę bolesnego zrodzenia nowej ludzkości.

Zwracając się do Maryi w słowach: „Niewiasto, oto syn Twój”, Ukrzyżowany ogłasza Jej macierzyństwo nie tylko wobec

apostoła Jana, ale również wobec każdego ucznia. Tenże Ewangelista, stwierdzając, że Jezus musiał umrzeć, „by rozproszone dzieci Boże zgromadzić w jedno” (J 11, 52), wskazuje w narodzinach Kościoła owoc zbawczej ofiary, w której Maryja uczestniczyła po macierzyńsku.

Św. Łukasz Ewangelista zaświadcza o obecności Matki Jezusa pośród pierwszej wspólnoty w Jerozolimie (por. Dz 1, 14). Podkreśla w ten sposób macierzyńską rolę Maryi wobec rodzącego się Kościoła, analogicznie do roli odegranej przez Maryję w narodzeniu Odkupiciela. W ten sposób macierzyński wymiar staje się zasadniczym elementem związku Maryi z nowym ludem odkupionym.

4. Idąc śladami Pisma Świętego, doktryna patrystyczna uznaje macierzyństwo Maryi wobec dzieła

Chrystusa, a zatem wobec Kościoła, jakkolwiek w sposób nie zawsze wyraźny.

Według św. Ireneusza Maryja stała się przyczyną zbawienia dla całego rodzaju ludzkiego" (*Adv. haer.* 3, 22. 4: PG 7, 959), a czyste łono Dziewicy „rodzi na nowo ludzi w Bogu” (*Adv. haer.* 4. 33, 11: PG 7, 1080). Podobnie utrzymuje św. Ambroży, który stwierdza: „Dziewica zrodziła Zbawienie świata, Dziewica dała życie całemu stworzeniu (*Epistola* 63, 33: PL 16, 1198), oraz inni Ojcowie, którzy nazywają Maryję „Matką zbawienia” (Sewerian z Gabali, *Oratio 6 de mundi creatione*, 10: PG 54, 10; Faustus z Riez, *Maxima Bibliotheca Patrum* VL 620-621).

W średniowieczu św. Anzelm tak zwracał się do Maryi: „Ty jesteś Matką usprawiedliwienia i usprawiedliwionych. Matką pojednania i pojednanych. Matką

zbawienia i zbawionych” (*Oratio* 52. 8: PL 158, 957). Podczas gdy inni autorzy przyznają te tytuły: „Matka Łaski” oraz „Matka Życia”.

5. Tytuł „Matka Kościoła” ujawnia nam zatem najgłębsze przekonanie chrześcijan, że przychodzą do Maryi nie tylko jako do Matki Chrystusa, ale również jako Matki wierzących. Ta, która uznawana jest za Matkę zbawienia, Matkę życia i łaski, Matkę zbawionych i Matkę żyjących, słusznie uznana jest za Matkę Kościoła.

Papież Paweł VI pragnął, aby sam Sobór Watykański II ogłosił Maryję „Matką Kościoła – tzn. Matką całego Ludu Bożego, zarówno wiernych, jak i pasterzy”. Uczynił to osobiście w przemówieniu zamykającym trzecią sesję Soboru Watykańskiego II (21 listopada 1964 r.), prosząc zarazem, aby „od tej pory cały lud chrześcijański jeszcze bardziej czcił

Maryję, przyzywając Ją tym słodkim imieniem” (AAS 1964, 37).

W ten sposób mój Czcigodny
Poprzednik sformułował
jednoznacznie doktrynę, która była
już zawarta w VIII rozdziale *Lumen
gentium*, wyrażając jednocześnie
życzenie, aby przyznany Maryi tytuł
Matki Kościoła znalazł godne miejsce
w liturgii i w pobożności ludu
chrześcijańskiego.

.....

pdf | dokument generowany
automatycznie z [https://
dev.opusdei.org/pl-pl/article/nmp-
matka-kosciola/](https://dev.opusdei.org/pl-pl/article/nmp-matka-kosciola/) (26-08-2025)